

Forslaget skal ses i sammenhæng med nr. 6 og 7.

Til nr. 6

I det nuværende ansøgningsskema når ansøgeren først frem til det helt afgørende spørgsmål nederst på side 8 efter mere end 40 andre spørgsmål af tvivlsom relevans. På dette tidspunkt er ansøgeren meget forståeligt træt og ukoncentreret (har oftest rejst længe uden hvil).

Desuden ses det ikke sjældent, at ansøgere opfatter det pågældende spørgsmål på en måde, som får dem til at skrive rosene om det danske samfund frem for at skrive om den personlige forfølgelse, de er udsat for eller risikerer i hjemlandet, også selv om det senere viser sig, at de havde klart asylrelevante ting at anføre. En forsømmelse på dette punkt vil svække ansøgerens troværdighed, men kan meget vel skyldes, dels at det pågældende spørgsmål optræder meget sent i et meget vidtløftigt spørgeskema, dels at ansøgeren ikke har nogen klar fornemmelse af, hvilke oplysninger der er af betydning ved behandlingen af asylansøgningen, jf. bemærkningerne til nummer 5.

For at skabe større sikkerhed for, at de asylrelevante oplysninger kommer frem fra starten, foreslås således (udover den ændrede vejledning, se nummer 5), at ansøgningsskemaet på dette tidlige tidspunkt, hvor flytningen netop er nået frem efter en lang, trættende og ofte nervepirrende rejse, koncentrerer meget stærkt om det asylrelevante hovedspørgsmål: hvilken konkret og personlig forfølgelse har ansøgeren været ude for, som kan begrunde asyl? Spørgsmålet besvares med angivelse af tid, sted, art, omfang, og hvem der stod for forfølgelsen. Sammenholdt med den ændrede vejledning, jfr. nummer 5, vil en sådan udformning af ansøgningsskemaet i væsentlig grad fjerne begrundelsen for, at de asylrelevante oplysninger først fremkommer på et senere tidspunkt.

Udover dette hovedspørgsmål ses der ikke på dette tidlige stadium af sagen at være tvingende behov for andre spørgsmål, bortset fra spørgsmålet om, hvorvidt ansøger har søgt asyl i andre lande (af hensyn til sådanne andre landes tilbagetagelsesfrist).

Alle øvrige spørgsmål: forældres navne, fødselsdatoer og bopæl, søskendes navne og fødselsdatoer, ansøgers skolegang, erhverv, indtjening, værnepligtsforhold, tidligere udlandsrejser osv., osv, må kunne vente, til ansøgeren har hvilet ud, blot de er besvaret inden den uddybende afhøring, der sædvanligvis finder sted 8-14 dage efter ankomsten.

Til nr. 7

Det foreslås endelig, at denne uddybende afhøring foretages af personer ansat i Direktoratet for Udlændinge og særlig uddannet til denne opgave. Det vil f.eks. sige personer med kendskab til konflikterne i de lande, asylansøgerne fortrinsvis kommer fra (herunder kendskab til det baggrundsmateriale, der løbende udarbejdes af Udenrigsministeriet, Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp m.v. til brug for behandlingen af asylansøgninger).

Afhøringen af asylansøgere lægger beslag på et betydeligt antal politifolk, som rigspolitichefen har måttet indforskrive fra de enkelte politikredse. Det har givet anledning til klager over mandskabsmangel i kredsene. Allerede dette burde være grund nok til at flytte opgaven fra politiet til selve direktoratet.

Desuden er politifolk uddannet til noget ganske andet, mens de ikke har særlige forudsætninger for at udsørge asylansøgere. De har ikke på forhånd nogen baggrundsviden om asylansøgerens hjemland, politiske eller religiøse konflikter, kultur, etniske mindretal eller alt det andet, som kan hjælpe dem til at spørge kvalificeret og relevant. Deres afhøringsteknik er udviklet specielt med henblik på afhøring af mistænkte, hvilket ikke ligefrem egner sig til at indgyde asylansøgeren tillid. Det er således spild af folk, der er uddannet til noget andet, at anvende politifolk til denne opgave.

Derfor kommer, at mange asylansøgere, hvad enten det er berettiget eller ej, nærer mistillid til politiet og af den grund måske endda undlader at fremkomme med de mest asylrelevante oplysninger, nemlig oplysninger om deres egen illegale aktivitet. Det kan ikke undre, at det forholder sig således, når man tænker på, at asylansøgere ofte med god grund forbinder politi med forfølgelse og tortur, eventuelt også med stikkeri og korruption.

Da den nye udlændingelov blev gennemført, var det da også for det flertal, som reelt stod bag loven, et vigtigt mål at fjerne udlændingeadministrationen fra fremmedpolitiet til et civilt organ. Den praksis, som har udviklet sig, hvorefter Direktoratet for Udlændinge rekvirerer afhøringsrapporter over asylansøgere hos en særlig politiafdeling, som er fast stationeret i modtagecentre, er i realiteten en genoprettelse af fremmedpolitiet, hvad angår dette begrænsede, men vigtige område.

En stor del af afhøringsrapporterne bærer præg af, at de involverede politifolk ikke har forudsætningerne for at foretage en asylrelevant afhøring, at deres afhøringsteknik kan virke direkte blokerende, og at ansøgerne har svært ved at forholde